

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Historia

Tema: Antikens Grekland - utveckling av demokrati och filosofi (ca 500 f.Kr.)

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om antikens Grekland, särskilt dess demokrati och filosofiska tankar, samt att få insikt i hur dessa påverkar dagens samhälle och politiska system.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Grunddrag i utvecklingen av det antika Greklands demokrati, dess filosofiska tankar och hur dessa har påverkat senare samhällsutveckling. Olika politiska system och tankar om mänskliga rättigheter.

Kunskapskrav

Redogöra för grundläggande kulturella och samhällsliga förhållanden under antiken och hur dessa har bidragit till utvecklingen av demokratiska idéer och filosofiska tankar.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken stadsstat var känd för sin tidiga demokrati?

- A) Sparta
- **B) Aten**
- C) Korinth
- D) Thebe

2. Vem är känd som "fadern till filosofin"?

- A) Platon
- **B) Sokrates**

- C) Aristoteles
- D) Herakleitos

3. Vad betyder termen "demos"?

- A) Styre
- **B) Folket**
- C) Kunskap
- D) Rättvisa

4. Vilka hade rösträtt i antikens Aten?

- A) Kvinnor
- **B) Fria medborgare, främst män**
- C) Slavar
- D) Utlanders

5. Vilken av dessa filosofer satte stor vikt på frågor om moral och etik?

- A) Epicurus
- **B) Sokrates**
- C) Demokritos
- D) Plotinos

6. Vad är en typisk egenskap hos det grekiska demokratin?

- A) Endast kungligheter deltog
- B) Beslut togs av en liten elit
- **C) Medborgarna hade möjlighet att delta i beslut**
- D) Ingen medborgarrätt

7. Vilket system av styre kombinerade elementen av både oligarki och demokrati?

- A) Tyranni
- **B) Politeia**
- C) Monarki
- D) Anarki

8. Vilken filosof skrev "Republiken"?

- A) Aristoteles
- **B) Platon**
- C) Sokrates
- D) Epiktetos

9. Vad var ett av de viktigaste bidragen från antikens filosofer?

- A) Utvecklingen av matematik
- **B) Tanken på rationellt tänkande**
- C) Uppfinningen av skrivkonst
- D) Skapandet av konstverk

10. Vilken av följande är en känd grekisk tragedi?

- A) Iliaden
- **B) Antigone**
- C) Metamorfoser
- D) Odyssén

11. Vilken uppfinning under antiken hade stor betydelse för offentlig debatt?

- A) Rullande sten
- **B) Tryckpress**
- C) Manuskript
- D) Röstkort

12. Vilket av följande påstår att verkligheten är en reflektion av idéer?

- A) Aristoteles
- **B) Platon**
- C) Sokrates
- D) Protagoras

13. Vad är skillnaden mellan direkt demokrati och representativ demokrati?

- A) Representanter deltar inte
- **B) Medborgarna väljer representanter för att fatta beslut**
- C) Direkt demokrati är bara en teori
- D) Det finns inga skillnader

14. Vilken av följande är en kännetecknande egenskap hos den grekiska filosofin?

- A) Mystik
- **B) Rationellt och kritiskt tänkande**
- C) Religös dogmatism
- D) Sekretess

15. Vad var centralt för Aristoteles filosofi?

- A) Idealism
- **B) Empiricism**
- C) Dogmatism
- D) Mystik

Resonerande frågor

1. Hur bidrog Sokrates till utvecklingen av totalt kritiskt tänkande, och hur påverkar detta dagens utbildning?

Syftet är att få eleverna att koppla Sokrates metod samt dess betydelse för dagens pedagogiska metoder.

2. Vilka likheter och skillnader ser du mellan antikens demokratimodell och dagens modeller för demokrati?

Frågan utforskar djupare förståelse för demokratins utveckling och hur idéer har förändrats över tid.

3. Hur har Platons idéer om rättvisa format moderna politiska system?

Syftet är att knyta Platons tankar till nuvarande politiska diskurser och samhällsstrukturer.

4. På vilket sätt kan antikens filosofi bidra till att diskutera och förstå etik i dagens samhälle?

Detta möjliggör en djupare insikt i att filosofernas tankar fortfarande är relevanta för moderna etiska frågor.

5. Vilken roll spelade kvinnors rättigheter i den antika demokratin, och hur kan dessa frågor relateras till dagens diskussioner om jämställdhet?

Genom frågan ges utrymme för att reflektera över sociala strukturer och normer, och deras förändringar över tid.

6. Hur använde de olika grekiska stadsstaterna sina maktstrukturer för att bevara eller förändra demokratin?

Eleverna får undersöka och jämföra de olika systemens inverkan på samhällsutvecklingen.

7. Diskutera filosofins betydelse för utvecklingen av mänskliga rättigheter och medborgerliga friheter i antikens Grekland.

Frågan syftar till att få eleverna att förstå filosofins roll och dess påverkan på dagens samhälle.

8. Hur kan vi dra lärdomar av den antika grekiska demokratin och filosofin för att förbättra dagens samhälle?

Denna fråga utmanar eleverna att tänka kritiskt kring nutida problem och möjligheter.

Bedömning

Provet består av totalt 40 poäng, där faktafrågorna är värda 1 poäng var och resonerande frågor är värda 5 poäng var.

För betyg E krävs minst 8 poäng.

För betyg C krävs minst 12 poäng, varav minst 3 poäng från de resonerande frågorna.

För betyg A krävs minst 18 poäng, varav minst 5 poäng från de resonerande frågorna.

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Filosofi](#), [Historia](#)